

**STANDARDY OCHRONY
MIESZKAŃCÓW DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ
W LUBACZOWIE**

**DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ**

LUBACZÓW 2024

SPIS TREŚCI

PREAMBUŁA		4
STANDARD 1	POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA – STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W DOMU	5
STANDARD 2	EDUKACJA I WERYFIKACJA PERSONELU ORAZ OSÓB PRACUJĄCYCH W PLACÓWCE	6
STANDARD 3	PROCEDURY. SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA	7
STANDARD 4	ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM	8
STANDARD 5	WSPÓLNA PRACA W DZIELE OCHRONY MIESZKAŃCÓW	9
STANDARD 6	EDUKACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ O OCHRONIE WŁASNYCH GRANIC	9
STANDARD 7	SZKOLENIA I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ	10
Zasady udostępniania mieszkańcom i opiekunom standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania		11
Monitoring standardów		11
PODSTAWA PRAWNA		12
ZAŁĄCZNIK 1	POLITYKA OCHRONY MIESZKAŃCÓW	13
ZAŁĄCZNIK 2	OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT, INNYCH NIŻ RZECZYPOSPOLITA POLSKA	35
ZAŁĄCZNIK 3	KODEKS ZACHOWAŃ OBOWIĄZUJĄCY W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W LUBACZOWIE	37
ZAŁĄCZNIK 4	OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ OCHRONY MIESZKAŃCÓW I ZOBOWIĄZANIU SIĘ DO JEJ PRZESTRZEGANIA	42
ZAŁĄCZNIK 5	WYKAZ NUMERÓW ORAZ INSTYTUCJI POMAGAJĄCYCH I WSPIERAJĄCYCH W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	44

ZAŁĄCZNIK 6	MONITORING STANDARDÓW OCHRONY MIESZKAŃCÓW – ANKIETA	45
ZAŁĄCZNIK 7	OBOWIAZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PREWENCJĘ W PLACÓWCE	46
ZAŁĄCZNIK 8	KARTA INTERWENCJI	49
ZAŁĄCZNIK 9	WZÓR WNIOSKU O WGLĄD W SYTUACJĘ MIESZKAŃCA/RODZINY	50
ZAŁĄCZNIK 10	PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	51
ZAŁĄCZNIK 11	ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA	52
ZAŁĄCZNIK 12	OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI	53

Preambuła

Przemoc jest jednym z głównych zjawisk destruktywnych w życiu człowieka. Godzi ona w osobistą wolność i integralność osoby, narusza jej godność i zmusza do zachowań niezgodnych z jej własną wolą. W sytuacji osób z niepełnosprawnością, zwłaszcza w stopniu głębokim z problemami z komunikacją, identyfikacja przemocy jest niezwykle trudna. Osoby z niepełnosprawnością, dzieci i dorośli, z trudnościami w mówieniu, posługiwaniu się gestem, niechodzący, z trudnościami w nawiązywaniu kontaktu z innymi ludźmi, są zazwyczaj bezbronni wobec skierowanych przeciwko nim zachowań przemocowych. Ich niepełnosprawność sprzyja wykorzystywaniu i krzywdzeniu.

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego wynikającego z Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw – dw. Ustawy Kamilka (Dz.U. 2023 poz. 1606), uwzględnia jednocześnie aktualne normy i przepisy prawa kościelnego. Stanowi on zbiór zasad dotyczących zabezpieczenia osób z niepełnosprawnością/zależnych przed wszelkimi formami krzywdzenia, zaniedbania, wykorzystania czy przemocy, a także wskazówki, na podstawie których personel placówki będzie potrafił zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia oraz podjąć właściwe działania profilaktyczne i interwencyjne.

Dom Pomocy Społecznej w Lubaczowie przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Podmiotem prowadzącym jest Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim Dom Zakonny w Lubaczowie, ul. Kościuszki 139.

Placówka podlega nadzorowi Starostwa Powiatowego w Lubaczowie, Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Przełożonej Prowincji Krakowskiej Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim.

Dom Pomocy Społecznej jest samodzielną jednostką organizacyjną posiadającą kościelną osobowość prawną i jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego Sąd Rejonowy w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000510493.

Organizacja Domu, poziom i zakres usług świadczonych przez Dom uwzględniają takie wartości jak: godność człowieka, poszanowanie jego praw osobistych, wolność, intymność, umożliwienie rozwoju osobowości i zapewnienie bezpieczeństwa. Dom jest prowadzony zgodnie z zasadami personalizmu i miłości chrześcijańskiej oraz w duchu charyzmatu Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim założonego przez Św. Brata Alberta Chmielowskiego.

STANDARD 1

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA – STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W LUBACZOWIE

1. W placówce została opracowana i wprowadzona w życie wewnętrzna *Polityka Ochrony Mieszkańców* dotycząca szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony osób z niepełnosprawnością przed krzywdzeniem. Stanowi ona **Załącznik 1** do standardów ochrony osób z niepełnosprawnością: dzieci, młodzieży i dorosłych w Domu Pomocy Społecznej w Lubaczowie.
2. *Polityka* dotyczy całego personelu w tym pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy – na wszystkich szczeblach organizacyjnych.
3. Organ prowadzący Dom Pomocy Społecznej w Lubaczowie czyli Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim Dom Zakonny w Lubaczowie zatwierdził *Politykę*, a za jej wdrażanie i nadzorowanie odpowiada dyrektor Domu.
4. Dyrektor placówki osobiście odpowiada za monitoring realizacji *Polityki*. Jego rola, zadania oraz kwalifikacje w tej dziedzinie są jasno określone.
5. *Polityka Ochrony Mieszkańców* Domu jasno i kompleksowo określa:
 - a) czynniki ryzyka i czynniki chroniące; specyficzne dla środowisk, w których przebywają osoby z różnorodnymi niepełnosprawnościami;
 - b) zasady bezpiecznej rekrutacji personelu;
 - c) zasady bezpiecznych relacji personel – mieszkaniowiec i mieszkaniowiec– mieszkaniowiec;
 - d) zasady ochrony wizerunku i danych osobowych mieszkańców;
 - e) zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
 - f) sposób reagowania w Domu na przypadki podejrzenia, że mieszkaniowiec doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji.
6. Zapisy *Polityki* uwzględniają specyficzne potrzeby osób z różnorodnymi niepełnosprawnościami, w tym wynikające z trwale ograniczonych możliwości intelektualnych w przypadku osób upośledzonych umysłowo i z różnymi sprzężeniami tj.:
 - a) poważne ograniczenie możliwości realizowania zadań rozwojowych w związku z wieloraką niepełnosprawnością;
 - b) deprywacja ważnych potrzeb rozwojowych – zwłaszcza społecznych, autonomii, akceptacji, więzi i relacji rówieśniczych, seksualnych (poważne trudności w zaspakajaniu potrzeb psychoseksualnych) i innych;

- c) deficyty nie pozwalające rozeznaczyć naruszenia granic fizycznych oraz zakomunikować tego faktu;
 - d) trudności w komunikacji z innymi (np. różnego rodzaju zaburzenia mowy);
 - e) stała zależność od opiekunów zwłaszcza w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i ruchu, zaspokajania potrzeb fizjologicznych;
 - f) brak lub niski poziom kontroli impulsów;
 - g) niska wiarygodność zeznań osoby posługującej się alternatywnymi sposobami komunikacji z dodatkowym deficytem emocjonalnym – dla wymiaru sprawiedliwości.
7. *Polityka* jest opublikowana i szeroko promowana wśród całego personelu, rodziców, opiekunów oraz mieszkańców, a poszczególne grupy są z nią aktywnie zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne.
8. Dokumenty opisujące *Politykę* ochrony i bezpieczeństwa w placówce są stale dostępne do wglądu dla wszystkich pracowników oraz rodziców i opiekunów mieszkańców. Podopieczni zostają zaznajomieni z zasadami *Polityki* w sposób dostosowany do ich możliwości rozwojowych.

STANDARD 2

PERSONEL WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA OSÓB PRACUJĄCYCH Z MIESZKAŃCAMI

1. Weryfikacja osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością i wolontariuszy przeprowadzana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Placówka uzyskuje o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz informacje z Krajowego Rejestru Karnego i rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności. Szczegółowy opis procesu rekrutacji znajduje się w *Polityce Ochrony Mieszkańców (Załącznik 1)*.
2. Placówka zapewnia pracownikom podstawową edukację dotyczącą ochrony mieszkańców przed krzywdzeniem i pomoc w sytuacjach zagrożenia. Szkolenia zarówno wstępne jak i okresowe pracowników i wolontariuszy szczególnie uwzględniają specyfikę funkcjonowania osób z różnymi niepełnosprawnościami tj:
 - a) ograniczenia możliwości realizowania zadań rozwojowych przez osoby z niepełnosprawnością, deprivacja ważnych potrzeb rozwojowych – zwłaszcza społecznych, autonomii, akceptacji, więzi i relacji rówieśniczych oraz seksualnych;
 - b) specyfikę seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną, aby chronić je przed

- przemocą tego typu;
- c) rozpoznawanie symptomów krzywdzenia;
 - d) procedury reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia;
 - e) odpowiedzialność prawną i karną pracowników zobowiązanych do podejmowania interwencji;
 - f) zachowań zabronionych w kontaktach z mieszkańcami/osobami zależnymi (dot. pracowników i rodziców/opiekunów);
 - g) obowiązujące w placówce procedury interwencji;
3. W Domu określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu (*Kodeks zachowań – Załącznik 3*) wskazujące, jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z mieszkańcami a jakie pożądane, uwzględniające deficyty rozwojowe i poznawcze osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich zależność od opiekunów.
 4. Każdy pracownik zatrudniony w Placówce zna jej wewnętrzną *Politykę Ochrony Mieszkańców* oraz *Kodeks Zachowań* i zobowiązuje się do ich przestrzegania. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisem pod oświadczeniem (**Załącznik 4**).

STANDARD 3

PROCEDURY SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA

1. Dom wypracował procedury, które określają, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia mieszkańca lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu, członków rodziny, rówieśników i osób obcych. Są one szczegółowo opisane w *Polityce Ochrony Mieszkańców* rozdział VIII.
2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom Domu w sytuacji zagrożenia ich zdrowia i życia opracowana została procedura reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony drugiego mieszkańca. Została ona szczegółowo opisana w *Polityce Ochrony Mieszkańców* rozdział VIII.
3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia mieszkańca przez pracownika, wolontariusza zatrudnionego w placówce osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z osobami zależnymi (nie tylko z osobą pokrzywdzoną) do czasu wyjaśnienia sprawy, w sposób nienarządzający jej na utratę reputacji. Jeśli oskarżenia o przemoc wobec mieszkańca okażą się bezpodstawne, pracownik zostanie niezwłocznie przywrócony do pełnienia swoich dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przez dyrektora zostaną przedsięwzięte wszelkie środki, aby zaistniała sytuacja nie odbiła się negatywnie na sytuacji pracownika, wobec którego skierowane zostały bezpodstawne zarzuty.
6. Osobą wyznaczoną przez Dyrektora odpowiedzialną za interwencję w sytuacji

podejrzenia krzywdzenia któregoś z mieszkańców na terenie Domu jest **Pracownik socjalny**. Jego rola, zadania oraz kwalifikacje w tej dziedzinie są jasno określone.

4. W przypadku osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym w tym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, oceny możliwości ewentualnego doświadczania przez mieszkańca przemocy czy nadużycia a co za tym idzie zgłoszenia lub interwencji może dokonać tylko opiekun czy inna osoba mająca częsty i bezpośredni kontakt z osobą niepełnosprawną na podstawie niepokojących, wyraźnie odstępujących od normy określonej w diagnozie psychopedagogicznej i funkcjonalnej symptomów zachowania. Zawsze trzeba mieć na względzie fakt że osoby takie nie mają możliwości samodzielnej reakcji, obrony czy ucieczki przed prześladowcą.

STANDARD 4

ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

1. Każdy z mieszkańców w sytuacji ujawnienia wobec niego przemocy czy nadużycia ma zapewnione wsparcie ze strony placówki, zgodnie z procedurami wewnętrznej *Polityki Ochrony Mieszkańców*.
2. Dom dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji udzielających profesjonalnego wsparcia w sytuacji kryzysu, doświadczenia krzywdy, przemocy oraz instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia osób zależnych. Placówka zapewnia dostęp do nich wszystkim pracownikom (**Załącznik 5**).
3. Każde zgłoszenie lub sygnał o możliwej krzywdzie wobec osoby z niepełnosprawnością jest starannie weryfikowany. Szczególnie uważnie traktowane są przypadki dotyczące osób niemówiących oraz z głębszą niepełnosprawnością intelektualną, które mogą mieć trudności ze rozumieniem sytuacji krzywdy i jej zgłoszeniem.
4. W Domu wyznaczona jest przez dyrektora osoba do szybkiego kontaktu, którą jest **Pracownik socjalny** dostępny jako wsparcie i pomoc dla pracowników, rodziców, opiekunów, służb pomocowych, w sytuacji podejrzenia zagrożenia bezpieczeństwa któregoś z mieszkańców.
5. W sytuacji sygnalizowania nadużycia każdy mieszkaniec z trudnościami w komunikacji, wynikającymi z zaburzeń mowy lub niepełnosprawności intelektualnej może liczyć na dostęp do formy komunikacji dostosowanej do jego możliwości psychofizycznych, a o ile jest to zasadne przy wykorzystaniu alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji.

STANDARD 5

WSPÓLNA PRACA W DZIELE OCHRONY MAŁOLETNIICH I OSÓB ZALEŻNYCH

1. Dom ma przygotowane i wdrożone standardy ochrony mieszkańców i osób zależnych przed jakąkolwiek przemocą, uwzględniające specyfikę funkcjonowania poznawczego,

emocjonalnego i społecznego osób z niepełnosprawnościami.

2. Odpowiedzialność za wdrożenie standardów ochrony w placówce spoczywa na dyrektorze domu.
3. Ochrona mieszkańców przed jakąkolwiek przemocą leży w gestii całej społeczności domu, dlatego do współpracy w budowaniu i utrzymaniu bezpiecznego środowiska włączeni są także rodzice oraz opiekunowie prawni mieszkańców a także wszystkie osoby zaangażowane w opiekę nad nimi.
4. Każda osoba zatrudniona w Domu a także opiekująca się mieszkańcami czy prowadząca zajęcia np. wolontariusz, jest świadoma zagrożeń związanych z różnymi formami przemocy, dlatego zobowiązana jest do zapoznania się z procedurami reagowania na podejrzenie stosowania przemocy i zasadami wdrażania tych procedur z uwzględnieniem granic odpowiedzialności właściwych dla pełnionych obowiązków. Niedopuszczalnym jest zaniechanie podjęcia stosownych działań lub zobowiązanie się przed mieszkańcem do zachowania tajemnicy w sprawach dotyczących ochrony i bezpieczeństwa mieszkańców przed krzywdzeniem czy przemocą.
5. W placówce wszystkie osoby zaangażowane w opiekę nad mieszkańcami są informowane, jakie działania na rzecz ich ochrony są podejmowane, jakie procedury obowiązują w placówce i gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc, gdy nastąpi podejrzenie krzywdy lub niewłaściwego zachowania.

STANDARD 6

EDUKACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ O OCHRONIE WŁASNYCH GRANIC

1. Mieszkańcy domu są informowani o prawie do obrony, odmowy, ucieczki w sytuacji zagrożenia, naruszenia intymności, granic fizycznych ze strony rówieśników i dorosłych (także opiekunów i członków rodziny), mają także wskazane osoby, do których mogą zwrócić się o pomoc.
2. Mieszkańcy mają zapewnioną edukację w zakresie:
 - a) samopoznania, rozwijania autonomii, poznawania zasad rozwoju psychoseksualnego człowieka i rozpoznawania własnego etapu tego rozwoju oraz potrzeb w tym zakresie stosownie do indywidualnego, aktualnego poziomu rozwoju psychofizycznego, wieku i możliwości rozumienia;
 - b) treningu kształtowania umiejętności dokonywania wyborów (począwszy od najbardziej elementarnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości osoby z niepełnosprawnością intelektualną);
 - c) samodzielności, samoobsługi, aktywizacji umiejętności społecznych oraz komunikacji, w tym wspomagającej;

- d) uczenia się rozpoznawania sytuacji, zachowań i relacji zagrażających, w tym przemocowych, w szczególności związanych z wykorzystaniem seksualnym (w świecie realnym i wirtualnym);
- e) treningu swego rodzaju asertywności, czyli zdolności do odmawiania w sytuacjach groźnych czy niejednoznacznych, uczenie osób z niepełnosprawnością zachowań, jakie powinny podjąć, kiedy tracą poczucie bezpieczeństwa w określonych relacjach (odmowa, protest, krzyk, konieczność zgłoszenia krzywdzenia).

STANDARD 7

SZKOLENIA I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ

1. W przypadku osób z niepełnosprawnością intelektualną, zwłaszcza w stopniu znacznym czy głębokim, ważna jest edukacja rodziców, opiekunów i pedagogów uwzględniająca:
 - a) niezbędny zasób wiedzy dotyczącej charakteru niepełnosprawności mieszkańca;
 - b) niezbędny zasób wiedzy, słownictwa, zwłaszcza dotyczący seksualności;
 - c) warsztaty dla rodziców opiekunów na temat seksualności osób z niepełnosprawnością oraz problemu wykorzystania seksualnego (symptomy doświadczanej przemocy, jak rozmawiać z mieszkańcem, jakie są procedury postępowania). Pracownicy nieustannie poszerzają swoją wiedzę i doskonałą umiejętności pomocowe dotyczące pracy z osobami z zaburzeniami rozwojowymi i z niepełnosprawnościami.
2. W placówce prowadzone są szkolenia dla pracowników, opiekunów i wolontariuszy dotyczące problemu przemocy, w tym wykorzystania seksualnego (symptomy, jak rozmawiać z mieszkańcem, jakie są procedury postępowania).
3. Osobą odpowiedzialną w Placówce za prewencję wyznaczoną przez Dyrektora jest **Pedagog**. Jego rola, zadania oraz kwalifikacje w tej dziedzinie są jasno określone tj:
 - a) znajomość typowego zakresu funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną (podstawa diagnoza psychopedagogiczna i funkcjonalna), umiejętność identyfikacji zachowań, które mogą być odstępstwem od normy funkcjonalnej
 - b) znajomość specyfiki seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną, aby chronić je przed tego typu przemocą
 - c) znajomość warunków i sposobów zaspakajania podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych w tym fizjologicznych, sensorycznych, psychologicznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa, przynależności i miłości itp.) oraz konsekwencji ich deprivacji
 - d) znajomość sposobów regulacji emocji dziecka,
 - e) znajomość procedur reagowania w każdej sytuacji krzywdzenia dziecka

Zasady udostępniania rodzicom i podopiecznym standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

1. Dokument *Standardy Ochrony Mieszkańców* Domu Pomocy Społecznej w Lubaczowie (dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną) jest dokumentem ogólnodostępnym dla personelu, wolontariuszy, mieszkańców oraz ich rodziców i opiekunów.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej Domu, udostępniony w gabinecie Dyrektora, Pracownika Socjalnego i w Bibliotece.
3. Wersja uproszczona dokumentu dostosowana jest do możliwości mieszkańców i znajduje się w gabinecie Pracownika Socjalnego.
4. Rodzice oraz prawni opiekunowie zostali powiadomieni i zaznajomieni z przyjętymi przez placówkę standardami podpisując stosowne oświadczenie.
5. Podczas zebrań z Mieszkańcami **Pedagodzy** zapoznają mieszkańców z obowiązującymi *Standardami Ochrony Mieszkańców* oraz procedurami w taki sposób, aby mogły je zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

Monitoring standardów

1. Osobą odpowiedzialną za wdrażanie *Standardów Ochrony Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Lubaczowie* jest dyrektor domu.
2. Dyrektor placówki jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji standardów, za reagowanie na sygnały ich naruszenia i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz proponowanie zmian.
3. Dyrektor domu przeprowadza wśród pracowników placówki nie rzadziej niż raz na dwa lata, anonimową ankietę monitorującą poziom realizacji standardów. Wzór ankiety znajduje się w **Załączniku 6**.
4. Placówka w oparciu o przeprowadzoną ocenę dostosowuje standardy do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja RP art. 30-31; art. 33, art. 38, art. 40-41 Ochrona prawna wartości naczelnych takich jak: godność, wolność, nietykalność.
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz.1606).
3. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2023 poz. 1304 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2023 poz.1606).
5. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2019 poz. 1781).
6. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526 ze zm.).
7. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 poz. 1169).
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. 2022 poz. 1138 ze zm.).
9. Kodeks Pracy.
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870).
11. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. 2023 poz. 984 ze zm.).
12. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2023 poz. 900).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2023 poz. 1798).
14. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2023 poz. 901, 1693, 1938, 2760) 1.
15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy (Dz.U. 2012 poz. 964).
16. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2022 poz. 2123; 2023 poz. 1972).
17. Dokumenty własne Domu.

Polityka Ochrony Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Lubaczowie

Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek jest placówką pobytu stałego, koedukacyjną przeznaczoną dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną. Dom świadczy usługi na poziomie wymaganego standardu w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających i edukacyjnych tj.: miejsce zamieszkania, całodzienne wyżywienie, pielęgnacja i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, umożliwienie zaspakajania potrzeb religijnych i kulturowych, uczestnictwo w różnego rodzaju terapiach i rehabilitacji ruchowej.

Organizacja Domu, poziom i zakres usług świadczonych przez Dom uwzględniają takie wartości jak: godność człowieka, poszanowanie jego praw osobistych, wolność, intymność, umożliwienie rozwoju osobowości i zapewnienie bezpieczeństwa. Dom jest prowadzony zgodnie z zasadami personalizmu i miłości chrześcijańskiej oraz w duchu charyzmatu Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim założonego przez Świętego Brata Alberta

Rozdział I

Objaśnienie terminów

dom, placówka – dom pomocy społecznej w Lubaczowie

dyrektor – dyrektor domu pomocy społecznej w Lubaczowie

mieszkaniec – mieszkaniec domu pomocy społecznej w Lubaczowie

pracownik, opiekun – osoba zatrudniona w domu pomocy społecznej w Lubaczowie na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej

niepełnosprawność (osoby z niepełnosprawnością) – osoby z niepełnosprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w oddziaływaniu z różnymi barierami może utrudniać im pełne i skuteczne uczestnictwo w społeczeństwie na równych zasadach z innymi. Uwzględniając charakter placówki oraz znajdujących się w niej osób z różnymi niepełnosprawnościami mamy do czynienia z osobami zależnymi (wynika to z choroby psychicznej oraz upośledzenia umysłowego i niepełnosprawności) dla których prawo nie określa limitu wieku w związku z czym podlegają ochronie wyznaczonej przez standardy ochrony małoletnich.

dziecko – każda osoba do ukończenia 18. roku życia

opiekun mieszkańca – osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny)

zgoda opiekuna – zgoda co najmniej jednego z opiekunów mieszkańca. W przypadku braku

porozumienia między opiekunami mieszkańca należy poinformować opiekunów o konieczności zgodnej deklaracji lub potrzebie rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekunczy

krzywdzenie – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę mieszkańca przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra mieszkańca, w tym jego zaniedbywanie. Wyróżnia się pięć podstawowych form krzywdzenia:

1. **przemoc fizyczna** wobec mieszkańca to przemoc, w wyniku której mieszkaniec doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony opiekuna lub innej osoby odpowiedzialnej za mieszkańca, lub której mieszkaniec ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec mieszkańca może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
2. **przemoc psychiczna** wobec mieszkańca to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy mieszkańcem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie opiekuńczo, rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z opiekunem, niedostrzeżenie lub nieuznawanie indywidualności mieszkańca i granic psychicznych pomiędzy opiekunem a mieszkańcem.
3. **wykorzystywanie seksualne mieszkańca** to włączanie mieszkańca w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzały rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między mieszkańcem a pracownikiem lub mieszkańcem a innym mieszkańcem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju umysłowego pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może przyjąć również formę wyzyskiwania seksualnego, czyli jakiegokolwiek faktycznego lub usiłowanego nadużycia pozycji władzy, podatności na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania, w celach seksualnych w tym, ale nie wyłącznie, czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby.
4. **zaniedbywanie mieszkańca** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych, psychicznych i społecznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji mieszkańca z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony mieszkańca.
5. **przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, *bullying*)** występuje, gdy mieszkaniec doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (internetu i telefonów komórkowych). Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy

sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów), wykorzystanie seksualne (np. dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika), przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią lub przekonaniem obyczajowymi.

osoba odpowiedzialna za Internet – wyznaczony przez dyrektora domu pracownik sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez mieszkańców na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem w Internecie.

osoba odpowiedzialna za politykę ochrony mieszkańców przed krzywdzeniem – wyznaczony przez dyrektora domu pracownik sprawujący nadzór nad realizacją polityki ochrony mieszkańców przed krzywdzeniem w placówce.

dane osobowe – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację mieszkańca.

„osoba zaufania” – osoba bezpieczna dla mieszkańca, z którą rozmawia o swojej sytuacji i darzy ją zaufaniem. Może nią być każdy pracownik wybrany przez mieszkańca. „Osoba zaufania” pozostaje w stałym kontakcie z mieszkańcem i innymi osobami, które są zaangażowane w pomoc.

Rozdział II

Zasady tworzenia bezpiecznego środowiska

Mieszkańcy Domu jako osoby niepełnosprawne intelektualnie wymagają właściwego podejścia i wsparcia na różnych poziomach funkcjonowania. Osoby z różnorodnymi niepełnosprawnościami są najczęściej zależne od innych w zakresie zaspokajania najbardziej podstawowych potrzeb fizjologicznych i psychicznych. To wzmacnia w nich poczucie własnej niemocy i zależności od innych oraz utwierdza ich w przekonaniu braku możliwości zmiany swojej sytuacji i uzyskania pomocy w sytuacjach zagrożenia. W przypadku, gdy niepełnosprawność powoduje dodatkowo trudności komunikacyjne (zaburzenia narządu mowy, słuchu, wzroku), osoby takie najczęściej nie potrafią zwrócić się o pomoc. Aby stworzyć bezpieczne środowisko funkcjonowania dla mieszkańców naszego domu w placówce zostały określone czynniki ryzyka, które mogłyby sprzyjać krzywdzeniu, w tym wykorzystaniu seksualnemu, oraz czynniki chroniące, które zmniejszają ryzyko doświadczania przez mieszkańca takich sytuacji a w razie wystąpienia przemocy – mogą złagodzić jej niekorzystny wpływ na jego rozwój.

Czynniki ryzyka krzywdzenia mieszkańców:

1. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną, szczególnie w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim, charakteryzuje: myślenie konkretno-obrazowe, brak lub niski poziom krytycyzmu, nadmierna ufność i otwartość, infantylnizm, spolegliwość.
2. Często osoby te chcą skupić na sobie uwagę opiekunów poprzez różnego rodzaju

zachowania prowokacyjne.

3. Bardzo często osoby te mają trudności w komunikacji z innymi (np. różnego rodzaju zaburzenia lub brak mowy).
4. Brak możliwości samodzielnej obrony, reakcji na przemoc, zrozumienia zaistniałej sytuacji, niepełnosprawność ruchowa, która uniemożliwia ucieczkę, obronę w sytuacji zagrożenia, w tym wykorzystywania seksualnego.
5. Deficyty rozwojowe utrudniające rozeznanie faktu naruszenia granic fizycznych oraz jego zakomunikowanie.
6. Permanentne narażenie na przekraczanie granic cielesnych przez opiekunów w związku z czynnościami higienicznymi, pielęgnacyjnymi oraz zachowaniami impulsywnymi rówieśników z niepełnosprawnością, stała zależność od opiekunów, zwłaszcza w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i ruchu.
7. Częściowa lub całkowita zależność od opiekuna w zaspakajaniu potrzeb fizjologicznych;
8. Poważne ograniczenie możliwości realizowania zadań rozwojowych w związku z wieloraką niepełnosprawnością
9. Stałe zagrożenie życia, zdrowia, bezpieczeństwa w związku z nieprzystosowaniem (ograniczoną samodzielnością, licznymi chorobami współistniejącymi z niepełnosprawnością, niską samokontrolą zachowania, nierozpoznawaniem niebezpieczeństwa w związku z deficytami intelektualnymi).
10. Potencjalny dostęp niektórych mieszkańców do nieodpowiednich do wieku, poziomu rozwoju i rozumienia treści w Internecie (w tym pornografii).
11. Nawiazywanie w rzeczywistości i w Internecie kontaktów potencjalnie zagrażających.
12. Opóźnione i zakłócone procesy separacji od rodziców (np. wspólne spanie z rodzicem od urodzenia i nadal w wieku nastoletnim, aby ułatwić zabiegi opiekuńcze w nocy).
13. Brak lub niski poziom kontroli impulsów.
14. Deprywacja ważnych potrzeb rozwojowych, zwłaszcza społecznych, autonomii, akceptacji, więzi i relacji rówieśniczych, seksualnych (poważne trudności w zaspakajaniu potrzeb psychoseksualnych).
15. Ze względu na swoją niepełnosprawność łatwo ulegają wykluczeniu z grupy rówieśniczej.
16. Niska wiarygodność zeznań dla wymiaru sprawiedliwości osoby posługującej się alternatywnymi sposobami komunikacji z dodatkowym deficytem intelektualnym.

Czynniki chroniące zmniejszające ryzyko doświadczenia krzywdy:

1. Rodzice opiekunowie i pracownicy posiadający niezbędny zasób wiedzy dotyczącej charakteru niepełnosprawności mieszkańca.
2. Wydolne, współpracujące środowisko rodzinne.
3. Profesjonalnie przygotowani opiekunowie, personel placówki, posiadający odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracający uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia osób zależnych.

4. Personel domu przeszkolony nt. dotyczące problemu wykorzystania seksualnego min. jak rozpoznawać symptomy doświadczania przemocy, jak rozmawiać z mieszkańcem, jakie procedury zastosować).
5. Personel placówki posiadający wiedzę i zorientowany co do indywidualnych potrzeb oraz specyfiki funkcjonowania poszczególnych mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem charakteru ich niepełnosprawności.
6. Zindywidualizowana edukacja seksualna mieszkańców (granice intymności, bezpieczny i niebezpieczny dotyk, kontrola ciała, reagowanie na niechcianą aktywność seksualną ze strony innych itp.).
7. Trening asertywności – nabycie przez mieszkańców zdolności do odmawiania w sytuacjach groźnych czy niejednoznacznych, uczenie osób z niepełnosprawnością zachowań, jakie powinny podjąć, kiedy tracą poczucie bezpieczeństwa w określonych relacjach.
8. Dostęp do metod komunikacji i środków łączności, które umożliwią osobom z niepełnosprawnością, u których występuje zaburzona funkcja mowy, porozumiewanie się z najbliższym otoczeniem.
9. Dobrze zdefiniowany kodeks zachowań, jeśli chodzi o przestrzeganie kontaktu fizycznego.
10. Opracowany plan działania w przypadku podejrzenia krzywdzenia mieszkańca, w tym wykorzystania seksualnego.
11. Jasne struktury organizacyjne określające wzajemne prawa i obowiązki oraz wskazujące zakres odpowiedzialności poszczególnych osób.
12. Jasno określona współpraca z zewnętrznymi instytucjami zajmującymi się ochroną osób zależnych przed krzywdą i przemocą.

Rozdział III

Rekrutacja, weryfikacja i szkolenia personelu

1. Dyrektor Domu, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z leczeniem, wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem mieszkańców lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w *Rejestrze z dostępem ograniczonym* lub *Rejestrze osób*, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie.
2. Dyrektor Domu uzyskuje informacje na temat wszystkich zatrudnionych pracowników z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości.
3. Informacje zwrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego przechowuje się w części A akt osobowych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy. To samo dotyczy Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec

małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestr. Przy czym w przypadku tego drugiego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w rejestrze;

4. Osoby, które w ciągu ostatnich dwudziestu lat mieszkały poza Polską, przedkładają informację z rejestrów karnych tych państw (por. art. 21. 5-6 ustawy) (**Załącznik 2**);
5. Osoba posiadająca obywatelstwo inne niż polskie przedkłada informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów (por. art. 21. 5-6 ustawy) (**Załącznik 2**);
6. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV k.k., w art. 189a i art. 207 k.k. oraz w ustawie z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia (**Załącznik 2**).
7. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznania się z wewnętrzną *Polityką Ochrony Mieszkańców* oraz podpisania oświadczenia o przestrzeganiu zasad obowiązujących w placówce (**Załącznik 4**).
8. Wszyscy pracownicy, zarówno aktualnie pracujący jak i nowo zatrudnieni, wolontariusze oraz inne osoby przed dopuszczeniem do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem mieszkańców lub z opieką nad nimi przejdą szkolenia wstępne i okresowe dotyczące wewnętrznej *Polityki Ochrony Mieszkańców* w placówce, w tym zagrożeń związanych z różnymi formami możliwych nadużyć i ich rozpoznawaniem, uwzględniające specyfikę funkcjonowania osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Rozdział IV

Działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców

1. Na terenie domu odbywają się regularne szkolenia dla mieszkańców mające na celu:
 - a. zindywidualizowaną (dostosowaną do poziomu rozwoju psychofizycznego i potrzeb) edukację seksualną osób z niepełnosprawnościami (granice fizyczne i ochrona intymności, różnicowanie – bezpieczny i niebezpieczny dotyk, kontrola ciała, reagowanie na niechcianą aktywność seksualną ze strony innych itp.);
 - b. trening asertywności – zdobycie zdolności do odmawiania, protestu w sytuacjach groźnych czy niejednoznacznych, uczenie mieszkańców zachowań, jakie powinni podjąć, kiedy tracą poczucie bezpieczeństwa w określonych relacjach;
 - c. prosty, uwzględniający możliwości rozwojowe mieszkańca, przekaz procedur reagowania w sytuacji zagrożenia poczucia bezpieczeństwa, tak by każdy z mieszkańców wiedział, do kogo się zgłosić, gdy dzieje się coś, co go niepokoi.
2. Profesjonalne przygotowanie opiekunów osób z niepełnosprawnością, systematyczne szkolenia:
 - a. warsztaty dla rodziców/opiekunów prawnych m.in. dotyczące seksualności osób z niepełnosprawnością oraz problemu wykorzystania seksualnego (symptomy, jak rozmawiać z osobą niepełnosprawną, jakie są procedury postępowania, gdzie szukać wsparcia);
3. Szkolenia pracowników i wolontariuszy uwzględniające:
 - a. czynniki ryzyka krzywdzenia osób z niepełnosprawnością;
 - b. specyfikę seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną, aby chronić je przed przemocą tego typu;
 - c. zasady bezpiecznych relacji personel – mieszkaniec i mieszkaniec– mieszkaniec;
 - d. symptomy mogące świadczyć o doświadczaniu przemocy, w tym wykorzystania seksualnego mieszkańca;
 - e. procedury reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia.
4. Placówka posiada dobrze zdefiniowany *Kodeks Zachowań*, który określa oczekiwania i zachowania mające na celu ochronę i dobro każdej osoby. Pracownicy, rodzice, opiekunowie i mieszkańcy zostają zapoznani z kodeksem zachowań i akceptują jego postanowienia. Pracownicy zobowiązują się do jego przestrzegania poprzez podpisanie dokumentu (**Załącznik 4**).
5. Podczas konsultacji z pracownikami przeanalizowano sytuację lokalową i organizację zajęć z mieszkańcami w celu zmniejszenia ewentualnego ryzyka wystąpienia krzywdy.
6. W Placówce jasno określone są obowiązki osób delegowanych do monitorowania realizacji standardów ochrony, reagowania na sygnały naruszenia polityki ochrony i prowadzenia rejestru zgłoszeń, udzielenia wsparcia po ujawnieniu krzywdzenia, monitoringu korzystania z Internetu (**Załącznik 7**).

7. Placówka ma opracowane, jasno określone i stale dostępne zasady, procedury i narzędzia dotyczące wszystkich aspektów bezpieczeństwa i ochrony przed krzywdzeniem oraz reagowania na podejrzenie krzywdzenia (kodeks zachowań, wewnętrzne procedury postępowania).
8. W placówce jasno określona jest współpraca z zewnętrznymi instytucjami zajmującymi się ochroną osób zależnych, są dostępne informacje kontaktowe do tych instytucji i osób, które mogą udzielić profesjonalnego wsparcia w przypadku podejrzenia krzywdzenia mieszkańców, w tym wykorzystania seksualnego.

Rozdział V

Zasady bezpiecznych relacji personel –mieszkaniec, mieszkaniec–mieszkaniec

1. W placówce określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu wskazujące, jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z mieszkańcami a jakie pożądane; podczas prac nad dokumentem uwzględniano deficyty wynikające z różnych rodzajów niepełnosprawności (intelektualnej, ruchowej, wzrokowej, słuchowej, autyzmu), stanowiące czynniki ryzyka wystąpienia krzywdzenia.
2. W placówce wypracowana jest forma komunikacji wzajemnej dostosowana do możliwości psychofizycznych osób niepełnosprawnych, umożliwiająca wyrażenie i zrozumienie woli mieszkańca, w tym akceptacji lub sprzeciwu; jeśli jest taka potrzeba wskazane jest wykorzystanie alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji.
3. W ramach identyfikacji i rozeznania sytuacji mieszkańca i zapewnienia jemu i innym osobom w jego otoczeniu ochrony i bezpieczeństwa przeprowadza się diagnozę indywidualnych potrzeb danej osoby (w uzasadnionym zakresie) oraz specyfiki jej funkcjonowania.
4. Diagnoza funkcjonalna na potrzeby ochrony i bezpieczeństwa w szczególności opisuje:
 - a. funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki niepełnosprawności danego mieszkańca;
 - b. warunki i sposoby niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb danego mieszkańca (fizjologicznych, sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa itp.) oraz konsekwencje ich deprywacji;
 - c. sposób reagowania na bliskość fizyczną innych osób, sposób komunikowania się (język, specyficzne narzędzia oraz ich rodzaj), sposób wyrażania emocji (radości, gniewu, strachu);
 - d. inne czynniki istotne w ocenie funkcjonowania mieszkańca.
6. Osoby pracujące w placówce są zapoznane, w zakresie wynikającym z przydzielonych obowiązków, z typowym zakresem funkcjonowania mieszkańców (podstawa: diagnoza psychopedagogiczna i funkcjonalna) i potrafią rozpoznać zmiany w zachowaniu i odstępstwa od normy funkcjonalnej.

7. Ze względu na możliwość wystąpienia wśród osób z niepełnosprawnością intelektualną wysokiego ryzyka zachowań trudnych, w tym agresywnych, autoagresywnych, problemowych zachowań seksualnych, w placówce dokonano indywidualnej oceny ryzyka – ustalono czynniki mogące wywołać takie niepożądane reakcje u mieszkańców. W ramach Zespołu Terapeutyczno- Opiekuńczego opracowano indywidualne procedury interweniowania, oparte na potrzebach i możliwościach danego mieszkańca.
8. Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańca znajdują się w rozdziale VIII.
8. Szczegółowe zasady bezpiecznych relacji personel - mieszkaniec i mieszkaniec - mieszkaniec opisane są w Kodeksie Zachowań (**Załącznik 3**).

Rozdział VI

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku mieszkańca

1. Dane osobowe mieszkańca podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Pracownik, wolontariusz pracujący z mieszkańcami ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza, oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem. Dane osobowe mieszkańca są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów
2. Placówka uznając prawo każdego mieszkańca do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku. Utrwalanie wizerunku mieszkańca na terenie placówki i w czasie uroczystości, imprez zewnętrznych, zorganizowanych wyjazdów, turnusów rehabilitacyjnych (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu podopiecznego itp.) możliwe jest po uprzednim uzyskaniu pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych. Wizerunek mieszkańca powinien zawsze stanowić wyraz szacunku dla jego wartości i godności, dlatego utrwalona sytuacja zdjęcia/nagrania nie może być nigdy dla mieszkańca poniżająca, ośmieszająca, ani ukazująca w negatywnym kontekście.
3. Zdjęcia/nagrania z udziałem mieszkańców nie powinny się koncentrować na wykonywanych przez nich czynnościach i w miarę możliwości przedstawiać podopiecznych w grupie, a nie pojedyncze osoby.
Powinno się unikać podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi mieszkańca z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie zdjęcia, należy użyć tylko imienia.
Jeżeli wizerunek mieszkańca stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów prawnych na utrwalanie wizerunku nie jest wymagana.
4. Utrwalony wizerunek uczestników imprez może być rozpowszechniany przez placówkę, w szczególności poprzez wywieszenie na tablicach w placówce, stronie internetowej,

materiałach i broszurach informacyjnych zarówno w formie elektronicznej, jak i drukowanej, sprawozdaniach i innych materiałach dokumentujących funkcjonowanie w celach promocyjnych i sprawozdawczych, w tym również łącznie z wizerunkiem innych uczestników imprezy oraz komentarzem opisującym przebieg imprezy.

5. Rejestrowanie wizerunku mieszkańca przez osoby trzecie i media. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez placówkę wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji. W takiej sytuacji należy upewnić się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich podopiecznych.

Przedstawiciele mediów czy inne osoby mające zamiar utrwalac wizerunek mieszkańców domu są zobowiązani do udzielenia następujących informacji:

- a. imię, nazwisko i adres osoby lub redakcji występującej o zgodę;
 - b. uzasadnienie potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał;
 - c. podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.
6. Personelowi instytucji nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku mieszkańca na terenie instytucji bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego oraz bez zgody dyrekcji.
 7. Personel instytucji nie kontaktuje przedstawicieli mediów z mieszkańcami, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie mieszkańca lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
 8. W celu realizacji materiału medialnego dyrekcja może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń instytucji dla potrzeb nagrania. Dyrekcja podejmując taką decyzję, poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie instytucji mieszkańców.

Rozdział VII

Zasady dostępu mieszkańców do Internetu

1. Środowisko nowych mediów (przede wszystkim Internetu) może być miejscem ujawniania się potencjałów osób z niepełnosprawnością, w tym z niepełnosprawnością intelektualną, oraz szansą na pełniejsze ich uczestnictwo w życiu społecznym, dlatego dom zapewnia mieszkańcom na miarę ich możliwości poznawczych dostęp do Internetu.
2. Zgodnie z wieloma badaniami osoby z niepełnosprawnością intelektualną obecne w przestrzeni wirtualnej znacznie częściej padają ofiarą agresji rówieśniczej oraz różnych form przemocy, wykorzystywania, w tym wykorzystywania seksualnego. W związku z tym podejmuje się działania zabezpieczające mieszkańców domu przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

3. Dostęp mieszkańca do Internetu możliwy jest pod nadzorem opiekuna na przeznaczonych do tego komputerach.
4. Na komputerach i urządzeniach mobilnych mających dostęp do Internetu zainstalowane i aktualizowane jest oprogramowanie zabezpieczające.
5. Mieszkańcy są edukowani adekwatnie do ich możliwości w zakresie percepcji i rozumienia (np. instrukcja pożądaných zachowań przedstawiona w formie obrazkowej lub w postaci prostych instrukcji słownych) w zakresie zasad bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych.
6. Mieszkańcy, których stopień niepełnosprawności umożliwia samodzielne korzystanie z komputerów, urządzeń mobilnych z dostępem do Internetu zarówno w przypadku nieletnich, jak i pełnoletnich osób z niepełnosprawnością intelektualną mają możliwość posiadania takich urządzeń. Jednak ze względu na ograniczone prawa i związane ze stopniem niepełnosprawności intelektualnej deficyty poznawcze mieszkańców korzystanie z ww. urządzeń odbywa się w sposób ograniczony i pod kontrolą opiekuna, dostosowaną do potrzeb i możliwości psycho-poznawczych podopiecznych. Często bowiem osoby niepełnosprawne intelektualnie ze względu na charakteryzującą ich łatwowierność nie są w stanie rozeznaczyć sytuacji naruszania granic oraz przewidzieć zbliżające się zagrożenia.
7. Osobą wyznaczoną przez Dyrektora odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci na terenie domu jest **Kierownik ds. Kulturalno-Oświatowych**. Do obowiązków tej osoby należą:
 - a. zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania;
 - b. upowszechnianie wśród mieszkańców wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwej postawy wobec zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych;
 - c. przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na urządzeniach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku ich znalezienia wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o mieszkańcu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrektorowi, który uwzględniając możliwości percepcyjne podopiecznego, przeprowadza z nim rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy uzyska informacje, że mieszkaniiec doświadcza przemocy, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.

Rozdział VIII

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańca

§ 1

1. Zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców może przybierać rozmaite formy,

z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania:

- a. przestępstwo na szkodę mieszkańca (np. przemoc fizyczna i psychiczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie);
 - b. inne formy krzywdzenia, niebędące przestępstwem (np. ośmieszanie, dyskryminowanie, nierówne traktowanie, niedocenywanie, ignorowanie problemów i potrzeb mieszkańca, nadmierna krytyka, zawstydzanie, stawianie nieadekwatnych do wieku i możliwości rozwojowych oczekiwań, oczernianie mieszkańca i jego środowiska rodzinnego);
 - c. zaniedbania potrzeb życiowych mieszkańca (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
2. Ze względu na charakteryzującą osoby z niepełnosprawnością niską zdolność do samodzielnej obrony, reakcji na przemoc, zrozumienia zaistniałej sytuacji, deficyty nie pozwalające rozeznaczyć naruszenia granic fizycznych oraz zakomunikować tego faktu, istotnym elementem jest profilaktyka przemocy i wykorzystania oraz przygotowanie opiekunów, wychowawców, nauczycieli do podjęcia interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia.
 3. Identyfikacja przemocy wobec osób z niepełnosprawnością, np. z głębszą niepełnosprawnością, z problemami w komunikowaniu się jest bardzo trudna. Zarówno dzieci, jak i dorosłe osoby z niepełnosprawnością, z trudnościami w mówieniu, posługiwaniu się gestem, niechodzący czy też z trudnościami w nawiązywaniu kontaktu z innymi osobami, mają ograniczone możliwości, by bronić się przed przemocą lub poinformować o niej, często są zupełnie bezbronni wobec zachowań przemocowych – im głębszy stopień niepełnosprawności tym większe zagrożenie krzywdzeniem.
 4. Zbyt pochopne klasyfikowanie zaburzeń w zachowaniu jako typowych objawów towarzyszących niepełnosprawności intelektualnej może zatrzeć jedyne komunikaty, również niewerbalne, jakie mieszkaniowiec może przekazać po traumatycznym doświadczeniu krzywdy seksualnej.
 5. Każdą osobę z niepełnosprawnością intelektualną cechuje duża indywidualność zarówno w toku rozwoju, jak i w sposobie funkcjonowania. W żaden sposób nie da się więc podać prawdopodobnego schematu reagowania na doświadczenie przemocy, właściwego wszystkim osobom zależnym. Zarówno znaczenie, jakie mieszkaniowiec nada temu doświadczeniu, jak i komunikowanie światu swoich przeżyć mogą być skrajnie odmienne od tzw. „typowego”.
 6. Każdy członek personelu ma obowiązek zareagować w sytuacji agresji, przemocy (będąc świadkiem zdarzenia lub osobą poinformowaną o zdarzeniu), tj. podjąć próbę przerwania sytuacji, zapewnić bezpieczeństwo osobom: świadkom, krzywdzonemu, krzywdzącemu – ich odizolowanie oraz poinformowanie o zaistniałej sytuacji dyrektora.
 7. Zgłoszenia powinny być dokonywane w dobrej wierze. Oznacza to, że osoba zgłaszająca w chwili dokonywania zgłoszenia miała uzasadnione przekonanie, że treść zgłoszenia jest prawdziwa.
 8. W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze należy mieszkańcowi stworzyć możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może

to być dla niego pierwsza i jedyna rozmowa (osoba pokrzywdzona może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Wskazania dotyczące rozmowy są opisane w *Kodeksie Zachowań (Załącznik 3)*.

9. Mieszkaniec może sam wybrać osobę, której zwierzy się ze swoich problemów – tzw. „osoba zaufania”. Może nią być każdy pracownik wybrany przez mieszkańca. Osoba ta pozostaje w stałym kontakcie z mieszkańcem i innymi osobami, które są zaangażowane w pomoc. Niedopuszczalnym jest zaniechanie podjęcia stosownych działań lub zobowiązanie się przed mieszkańcem do zachowania tajemnicy.
10. Celem rozmowy z mieszkańcem, ofiarą przemocy, jest nie tylko zebranie informacji o trudnym dla niego wydarzeniu, ale przede wszystkim udzielenie mu pomocy i wsparcia.

§ 2

1. W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia mieszkańca dyrektor powołuje *Zespół Interwencyjny* do wstępnego zdiagnozowania sytuacji osoby skrzywdzonej, oceny czynników ryzyka, rozpoznania przyczyn zaistniałych trudności oraz ustalenia sposobu zaradzenia im w celu niezwłocznej poprawy sytuacji mieszkańca.
2. W skład *Zespołu Interwencyjnego* mogą wejść: psycholog, opiekun, dyrektor, pielęgniarka, pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy, inni pracownicy i osoby mające wiedzę o krzywdzeniu mieszkańca.
3. W przypadku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia mieszkańca *Zespół Interwencyjny* prowadzi postępowanie wyjaśniające według następujących zasad:
 - a. **Rzetelność.** Zespół Interwencyjny prowadzi postępowanie w sposób rzetelny i dąży do ustalenia przebiegu zdarzenia oraz wszystkich istotnych okoliczności.
 - b. **Bezstronność.** Zespół działa w sposób bezstronny, obiektywnie ocenia dowody i nie faworyzuje uczestników.
 - c. **Respektowanie praw osób uczestniczących w postępowaniu wyjaśniającym.** Postępowanie jest zorientowane na dobrostan osoby, która mogła doświadczyć krzywdy. Jeśli krzywda jest oczywista, zespół bezzwłocznie ustala potrzeby osoby, która doświadczyła krzywdy, i wraz z dyrektorem podejmuje działania mające na celu udzielenie wsparcia, w szczególności ochronę zdrowia (fizycznego i psychicznego), przeciwdziałanie dalszej krzywdzie. *Zespół Interwencyjny* respektuje prawa wszystkich uczestników postępowania wyjaśniającego. W przypadku kolizji praw różnych uczestników Zespół waży interesy obu stron i podejmuje decyzję, która w możliwie największym stopniu realizuje dobro postępowania oraz prawa każdego uczestnika. W takim przypadku i o ile wymagają tego okoliczności sprawy można tymczasowo wstrzymać realizację prawa jednego z uczestników. Przykładowo można wstrzymać poinformowanie osoby obwinionej o wpływie zgłoszenia w razie ryzyka niszczenia dowodów, wpływania na świadków lub w razie ryzyka działań odwetowych.
 - d. **Domniemanie niewinności i prawo do obrony osoby obwinionej.** Osoba obwiniona ma prawo do informacji, że zgłoszenie wpłynęło, oraz do obrony swojego dobrego

imienia. W szczególności ma prawo do przedstawienia wyjaśnień oraz zaprezentowania własnej perspektywy. Dopóki nie wykazano winy po stronie osoby obwinionej, należy traktować ją jako niewinną. Nie przeczy temu podjęcie środków tymczasowych (na przykład tymczasowe przeniesienie osoby obwinionej na inne stanowisko pracy), mających na celu zabezpieczenie ważnego interesu, na przykład właściwego przebiegu postępowania, bezpieczeństwa świadków lub osoby, która mogła doświadczyć krzywdy. Ponadto wszelkie wątpliwości, których nie udało się usunąć, należy rozstrzygać na korzyść osoby obwinionej.

e. **Poufność.** Postępowanie wyjaśniające objęte jest poufnością. Zobowiązanie do poufności podpisują: członkowie *Zespołu Interwencyjnego*, w tym eksperci, konsultanci, z którymi *Zespół Interwencyjny* konsultuje określone zagadnienia wymagające wiedzy specjalistycznej, którzy jednak nie zostali powołani do *Zespołu*; świadkowie oraz inne osoby, z którymi *Zespół Interwencyjny* prowadzi rozmowy w ramach postępowania wyjaśniającego.

f. **Szybkość.** *Zespół Interwencyjny* prowadzi postępowanie bez zbędnej zwłoki.

g. **Obowiązek powiadomienia organów ścigania.** W przypadku, gdy na jakimkolwiek etapie postępowania *Zespół Interwencyjny* lub inna osoba otrzyma wiarygodną informację o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu jednego z czynów zabronionych, bezzwłocznie informuje o tym dyrektora. Dyrektor, wykonując obowiązek wynikający z art. 240 Kodeksu karnego, zawiadamia organy ścigania.

14. *Zespół Interwencyjny* na podstawie uzyskanych informacji sporządza plan pomocy pokrzywdzonemu mieszkańcowi, który dyrektor przedstawia osobom bezpośrednio się nim opiekującym z zaleceniem współpracy przy jego realizacji. Plan pomocy powinien zawierać wskazania dotyczące:

- a. podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia osobie pokrzywdzonej bezpieczeństwa;
- b. wsparcia, jakie placówka zaoferuje pokrzywdzonemu mieszkańcowi;
- c. skierowania mieszkańca do specjalistycznej placówki pomocy jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 3

1. Pod pojęciem „przemoc domowa” należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.
2. W przypadku pozyskania przez pracowników informacji o krzywdzeniu mieszkańca przez jego rodziców/opiekunów należy niezwłocznie podjąć kroki interwencyjne, które zabezpieczą dobro osoby. Pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej

i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi. Równolegle do działań związanych z działaniami podejmowanymi wewnątrz placówki, mającymi na celu udzielenie wsparcia mieszkańcowi, należy – w uzasadnionych przypadkach – uruchomić procedurę zewnętrzną.

3. **W sytuacji podejrzenia przestępstwa** popełnionego na szkodę mieszkańca ze względu na jego stan psychiczny lub fizyczny:
 - a. dyrektor placówki składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury (obowiązek wynikający z art. 304 k.p.k.);
 - b. *Zespół Interwencyjny* opracowuje plan wsparcia mieszkańca;
 - c. w przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą mieszkańcowi, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają osoby, która doświadczyła krzywdzenia, dyrektor sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego/opiekuńczego (**Załączniku 9**).
 - d. dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa w punktach poprzedzających.
4. W przypadku, gdy istnieje zagrożenie dobra mieszkańca (zaniedbanie fizyczne, psychiczne, konflikty okołorozwodowe zagrażające dobru podopiecznego, niezaspokajanie podstawowych potrzeb osoby zależnej, zaniedbanie, nadużywanie przez rodziców/opiekunów substancji zmieniających świadomość), bądź zauważona jest przemoc fizyczna lub psychiczna wobec mieszkańca albo jest on świadkiem przemocy:
 - a. dyrektor organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami mieszkańca w celu rozpoznania przyczyn zaistniałych trudności oraz ustalenia sposobu zaradzenia im w celu niezwłocznej poprawy sytuacji podopiecznego, a także ustalenie zakresu i sposobów wsparcia opiekunów w dążeniu do trwałej poprawy sytuacji rodzinnej poprzez przeciwdziałanie rozpoznanym przyczynom zaistniałej sytuacji;
 - b. w przypadku, gdy opiekunowie nie będą chcieli uczestniczyć w spotkaniach lub też nie będą stosowali się do przyjętych wspólnie zasad, należy wystąpić do sądu rodzinnego i opiekuńczego z wnioskiem o wgląd w sytuację mieszkańca, uruchomić procedurę „*Niebieskie Karty*” (wzór w **Załączniku 10**).

§ 4

Procedura interwencji w przypadku podejrzenia przemocy ze strony personelu, wolontariuszy lub pracowników organizacji i firm współpracujących z placówką.

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia mieszkańca przez pracownika, wolontariusza lub inną osobę współpracującą z placówką osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z mieszkańcami (nie tylko pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy, w sposób nienarażający jej na utratę reputacji. W przypadku analogicznych podejrzeń wobec dyrektora, stosowne działania podejmuje organ prowadzący.
2. Interwencja prowadzona jest przez dyrektora we współpracy z *Zespołem Interwencyjnym*.

Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora placówki, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas interwencję podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.

3. Dyrektor w obecności *Zespołu Interwencyjnego* przeprowadza rozmowę wyjaśniającą okoliczności z pracownikiem podejrzanym lub oskarżonym o krzywdzenie oraz innymi świadkami zdarzenia. Należy spisać protokół ustaleń, zawierający szczegółowe rozwiązania mające na celu powstrzymanie dalszego krzywdzenia.
4. *Zespół Interwencyjny* przeprowadza rozmowę z krzywdzonym mieszkańcem, starając się ustalić przebieg zdarzenia. W sytuacjach uzasadnionych dobrem podopiecznego rozmowę z nim może przeprowadzić, po upoważnieniu przez dyrektora, osoba, do której mieszkaniec ma zaufanie i która okaże mu wsparcie i cierpliwość. W przypadku osób z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniem mowy lub zaburzeniami ze spektrum autyzmu istotne jest zapewnienie możliwości komunikacji alternatywnej. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji (**Załącznik 8**).
5. Do udziału w interwencji można włączyć specjalistów, w szczególności psychologów i oligofrenopedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z mieszkańcem o trudnych doświadczeniach, a także zapewnienia osobom z niepełnosprawnością warunków do właściwej komunikacji.
6. Dyrektor, jeśli jest taka możliwość, organizuje spotkanie z opiekunem prawnym mieszkańca, któremu przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
7. Jeśli oskarżenia o przemoc wobec mieszkańca okażą się bezpodstawne, pracownik lub dyrektor zostanie niezwłocznie przywrócony do pełnienia swoich dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przedsięwzięte zostaną jednocześnie przez dyrektora (organ prowadzący) wszelkie środki, aby zaistniała sytuacja nie odbiła się negatywnie na sytuacji pracownika lub dyrektora, pod adresem którego skierowane zostały bezpodstawne zarzuty.
8. Jeżeli wystąpiło uszkodzenie ciała mieszkańca lub potrzebuje on pomocy lekarskiej, pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu, powinien skonsultować sytuację z pielęgniarką bądź wezwać pogotowie, wypełnić kartę interwencji i przekazać informację dyrektorowi placówki.
9. W przypadku podejrzenia, że życie mieszkańca jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu, a następnie wypełnia kartę interwencji.
10. W przypadku, gdy wobec mieszkańca popełniono przestępstwo, dyrektor sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury. Wzór zawiadomienia znajduje się w **Załączniku 11**.
11. Jeżeli sprawcą jest osoba duchowna (kapłan, siostra zakonna), zgłoszenie należy przekazać również diecezjalnemu lub zakonnemu delegatowi ds. ochrony dzieci i młodzieży.

12. Dyrektor w obecności *Zespołu Interwencyjnego* przeprowadza rozmowę z pracownikiem w celu poinformowania go o posiadanych informacjach oraz obowiązku złożenia przez niego zawiadomienia na policję lub do prokuratury (obowiązek wynikający z art. 304 k.p.k.).
13. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
14. Dyrektor w obecności *Zespołu Interwencyjnego* przeprowadza rozmowę z mieszkańcem i jeśli jest taka możliwość, z jego opiekunem prawnym w celu poinformowania o zaistniałej sytuacji oraz ustalenia planu pomocy podopiecznemu, tj. zapewnienia mu bezpieczeństwa, ustalenia roli opiekunów, wsparcia mieszkańca przez placówkę, ewentualnie skierowania go do specjalistycznej placówki wsparcia.
15. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji (**Załącznik 8**). Kartę załącza się do akt osobowych mieszkańca.
16. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu mieszkańca lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 5

Procedura interwencji w przypadku podejrzenia przemocy rówieśniczej

1. Każdy pracownik, wolontariusz, który dowiaduje się o fakcie przemocy rówieśniczej, powinien zgłosić sprawę do dyrektora. Interwencja w sytuacji przemocy rówieśniczej powinna uwzględnić plan pomocy mieszkańcowi będącemu ofiarą, jak i środki zaradcze względem mieszkańca będącego sprawcą oraz względem świadków zdarzenia.
2. W sytuacji, gdy mieszkaniec dopuszczający się przemocy rówieśniczej nie ma ukończonego 13. roku życia lub ma ukończone 13 lat, a nie ma ukończonych 17 lat, w pierwszej kolejności należy wobec niego zastosować następujące kroki:
 - a. rozmowa z podopiecznym i jego opiekunem prawnym;
 - b. w ramach Zespołu Terapeutyczno-Opiekunczego ustalenie planu naprawczego, celem zmiany niepożądanych zachowań;
 - c. monitoring przestrzegania ustaleń.Jeżeli wdrożenie powyższych kroków przyniesie oczekiwany efekt, procedura interwencji może się zakończyć.
3. W przypadku, gdy zaplanowane działania nie przynoszą efektu, a przyczyną jest brak współpracy z opiekunami bądź sprawca przejawia demoralizację, dyrektor rozważa zmianę planu naprawczego albo składa wniosek do sądu rodzinnego/opiekunczego o wgląd w sytuację mieszkańca/rodziny, gdy rodzice/opiekunowie mieszkańca nie podejmują współpracy, nie przestrzegają poczynionych ustaleń albo kiedy nabieramy podejrzeń, że zachowanie mieszkańca wynika z wpływu negatywnego środowiska

rodzinnego (np. podopieczny jest ofiarą krzywdzenia) (na mocy art. 572 k.p.c.).

4. Gdy zachowanie mieszkańca nabiera znamion demoralizacji lub popełnia ono czyn karalny, dyrektor zgłasza sprawę na policję lub do sądu rodzinnego i nieletnich. Czynem karalnym nazywamy wszystkie czyny opisane w kodeksie karnym, które nie mogą być uznane za przestępstwo ze względu na wiek sprawcy, jak również pewna kategoria wykroczeń, wyraźnie wskazanych w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich.
5. W przypadku, gdy mieszkaniec – sprawca przemocy rówieśniczej – ukończył 17. rok życia i popełni przestępstwo lub wykroczenie, dyrektor placówki ma ustawowy obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o tym policji lub prokuratury (właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa).
6. Odpowiedzialność nieletnich w zakresie demoralizacji – poniżej 18 lat obejmuje postępowanie opiekuńczo-wychowawcze, o czyny karalne (przestępstwa) – od 13 do 17 lat – postępowanie poprawcze (wykonanie środków wychowawczych lub poprawczych obowiązuje do 21 lat). Jednocześnie w myśl art. 31 par 1 k.k. nie popełnia przestępstwa ten, kto z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych, nie mógł w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem. W myśl zasady winy – art. 1 par. 3 k.k. – nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu – wyrok SN III KK 58/2002. Przy czym winę rozumie się jako ujemnie oceniany (naganny) stosunek sprawcy do realizacji rzeczywistości objętej znamionami czynu zabronionego. Rzeczywista wina musi więc zakładać pewien poziom rozumienia sytuacji społecznych.

§ 6

- I. Procedura reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca – zasady.
 1. Celem zastosowania procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim mieszkańcom przebywającym w placówce na wypadek wystąpienia nagłej sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia tych osób.
 2. Osobą delegowaną przez dyrektora do prowadzenia interwencji w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca jest **Pielęgniarka**.
 3. Każdy z członków personelu i wolontariuszy jest zobowiązany do zapoznania się z ww. procedurą reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca, zadaniami i procesem realizowania w przypadku jej podjęcia oraz do współpracy z osobą wyznaczoną do podejmowania procedury interwencji w placówce, stosowanie się do jej poleceń w trakcie zdarzenia.
4. Zakres zastosowania procedury:
 - a) naruszenie nietykalności fizycznej innych osób;
 - b) przemoc psychiczna, naruszenie godności osobistej;
 - c) bójki, pobicie, autoagresja;
 - d) stworzenie zagrożenia dla zdrowia i życia własnego i innych;

- e) groźby użycia przemocy;
 - f) posługiwanie się niebezpiecznym przedmiotem;
 - g) niszczenie mienia.
- I. Przebieg Procedury reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca:
1. W przypadku zaobserwowania u mieszkańca przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego, należy niezwłocznie podjąć działania, aby przeciwdziałać jego rozwinięciu, w tym należy podjąć z mieszkańcem rozmowę uspokajającą, wyciszającą, o ile to możliwe, na neutralny temat (metoda przekierowania uwagi) lub inne oddziaływanie kojące/uspokajające.
 2. W sytuacji eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych należy podjąć próbę ich wygaszenia, przerwania, adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem rozpoznanego wcześniej ryzyka wystąpienia zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych oraz ustalonych i stosowanych u danego mieszkańca indywidualnych, opisanych w indywidualnej karcie znajdującej się w dokumentacji mieszkańca strategii proaktywnych lub nieawersyjnych strategii reaktywnych.
 3. Jeżeli podjęte czynności w danej sytuacji nie przynoszą efektów i następuje eskalacja zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych, należy mieszkańca odizolować od grupy, poinformować osoby wskazane do podejmowania procedury interwencyjnej lub inne osoby z personelu, które znajdują się w pobliżu, z prośbą o pomoc; osoby te niezwłocznie informują osoby decyzyjne lub specjalistów i udzielają wsparcia w danej sytuacji.
 4. W przypadku wystąpienia bardzo agresywnego zachowania, którego nie można powstrzymać i stwarza ono zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i innych osób, należy niezwłocznie, jeżeli jest taka konieczność, udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać pogotowie lub policję, a następnie powiadomić rodziców/opiekunów mieszkańca. W tej sytuacji można, jeśli jest to niezbędne, możliwe i bezpieczne dla każdego uczestnika zdarzenia, zastosować jak najmniej inwazyjną formę przerwania aktu agresji. Podejmując wszelkie działania, należy zadbać o bezpieczeństwo każdego uczestnika zdarzenia, w tym świadków.
 5. Jeżeli okoliczności zdarzenia na to pozwolą, niezwłocznie osoba wskazana w procedurze interwencyjnej podejmuje rozmowę stwarzającą mieszkańcowi możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii w celu ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia; w trakcie rozmowy z mieszkańcem, o ile nie zakłóci to jej przebiegu, należy zanotować istotne informacje; po zakończeniu rozmowy sporządza się notatkę z uwzględnieniem całego zdarzenia i przekazanych informacji od świadków zdarzenia, o sytuacji należy poinformować rodziców (opiekunów).
 6. Do momentu uzyskania pewności, że sytuacja została zażegnana, a zachowanie trudne ustąpiło, nie wolno pozostawić mieszkańca samemu sobie, należy monitorować sytuację oraz zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników zdarzenia, świadków i udzielić im wsparcia.

7. Szczególne warunki rozmowy interwencyjnej:

- a) rozmowa powinna być przeprowadzona bez presji czasu, pospieszania mieszkańca oraz powinna być dostosowana do jego potrzeb i możliwości; miejsce jej przeprowadzenia winno uwzględniać m.in. specyfikę odbioru i przetwarzania bodźców sensorycznych przez podopiecznego; należy wziąć pod uwagę język i sposoby komunikacji mieszkańca;
- b) osoba prowadząca rozmowę winna znać sposoby regulacji emocji przez mieszkańca (np. stymulowanie/zachowania autostymulujące) oraz mieć wiedzę, czy u mieszkańca występują zachowania trudne (np. zachowania agresywne, autoagresywne);
- c) podczas rozmowy trzeba pozwolić mieszkańcowi na swobodną wypowiedź, w tym ujawnienie obaw, nie przerywać, nie krytykować, nie uzupełniać wypowiedzi własnymi domysłami, nie komentować treści przekazywanych przez podopiecznego, nie minimalizować znaczenia tego, co się wydarzyło;
- d) rozmowa powinna przebiegać w spokojnej atmosferze; po jej zakończeniu mieszkaniec powinien zostać objęty adekwatnym wsparciem do czasu ustabilizowania sytuacji i wyciszenia zachowania. Nie wolno pozostawić podopiecznego samemu sobie do momentu uzyskania pewności, że sytuacja jest ustabilizowana.

Rozdział IX

Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia mieszkańca i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji

1. Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia mieszkańca zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem podopiecznego. Teczkę zakłada i prowadzi **Pracownik socjalny**. Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w pokoju pracownika socjalnego i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.
2. W teczce umieszcza się jako załączniki (według wskazanej kolejności):
 - a) zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia mieszkańca;
 - b) protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwe jego sporządzenie;
 - c) kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy;
 - d) protokoły i notatki z przeprowadzonych w ramach interwencji rozmów;
 - e) protokoły z posiedzenia Zespołu Interwencyjnego, powołanego przez dyrektora;
 - f) kopię „Niebieskiej Karty – A”, w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskie Karty”;
 - g) protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą, o ile taka będzie przeprowadzana;
 - h) korespondencję pomiędzy np. poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem rodzinnym, ośrodkiem pomocy społecznej i innymi podmiotami;

- i) plan wspierania mieszkańca krzywdzonego;
- j) karty monitorowania zachowań krzywdzonego, informacje pracowników, opiekunów, wolontariuszy;
- k) ocena efektywności wsparcia;
- l) dokumenty są przechowywane przez 5 lat.

Rozdział X

Monitoring stosowania Polityki ochrony mieszkańców

1. *Polityka Ochrony Mieszkańców* jest integralną częścią standardów ochrony . Dyrektor jako osoba odpowiedzialna za wdrażanie standardów ochrony mieszkańców w placówce jednocześnie jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały jej naruszenia, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Polityce.
2. Dyrektor placówki przeprowadza wśród pracowników placówki, nie rzadziej niż raz na dwa lata, anonimową ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki*. Wzór ankiety stanowi **Załącznik 6**.
3. W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany *Polityki* oraz wskazywać jej naruszenia w placówce.
4. Pracownik wyznaczony przez dyrektora dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi. Ten z kolei wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki oraz mieszkańcom nowe brzmienie Polityki.
5. Pracownicy, wolontariusze i prawni opiekunowie mieszkańców mają również możliwość zgłaszanie dyrektorowi domu na bieżąco uwag lub sugestii dotyczących dokumentu *Polityki Ochrony Mieszkańców*.

Rozdział XI

Przepisy końcowe

1. *Polityka Ochrony Mieszkańców* w Domu Pomocy Społecznej w Lubaczowie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Dokument jest ogólnodostępny na stronie internetowej pozostaje także do wglądu w gabinecie dyrektora, w pokoju pracownika socjalnego i w bibliotece.
2. Mieszkańcy zostają zapoznani ze Standardami na miarę swoich możliwości intelektualnych i poznawczych.

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT,
INNYCH NIŻ RZECZYPOSPOLITA POLSKA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to proszę wpisać państwo.....
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa.....
5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
7. Oświadczam, że prawo państwa.....nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
8. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie..... za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.

10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejsowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

* niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,

2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

KODEKS ZACHOWAŃ OBOWIĄZUJĄCY W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W LUBACZOWIE

1. Kodeks zachowań obowiązujący w Domu Pomocy Społecznej w Lubaczowie opisuje zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami.
2. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra mieszkańców i w ich najlepszym interesie. Personel traktuje podopiecznych z należnym szacunkiem oraz uwzględnia ich godność i potrzeby działając w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych placówki oraz swoich kompetencji. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec mieszkańców w jakiegokolwiek formie. Zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, wolontariuszy oraz osoby świadczące pracę na terenie Domu. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.
3. Zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami oraz pomiędzy mieszkańcami zwracają uwagę, jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z podopiecznymi, a jakie pożądane; uwzględniając deficyty wynikające z niepełnosprawności intelektualnej oraz innych rodzajów niepełnosprawności (ruchowej, wzrokowej, słuchowej, autyzmu).
4. Ze względu na trudności wynikające z deficytów w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością intelektualną tj.: brak kontrolowania impulsów, obniżone możliwości w zakresie regulowania zachowania i emocji oraz związaną z nimi możliwość występowania zachowań trudnych np.: agresja lub autoagresja, opracowywane zostały indywidualne procedury postępowania w przypadku pojawienia się sytuacji stanowiących zagrożenie zdrowia i życia danego mieszkańca oraz innych osób uczestniczących w zdarzeniu.
5. Niedopuszczalne są u pracowników intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
 - a) przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, uszu, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie itp.);
 - b) erotyzowania relacji (dwuznaczny żart, dowcipy, opowiadania, flirt, rozmowa czy choćby wyzywające spojrzenie);
 - c) seksualizacji relacji w tym każda czynność o charakterze seksualnym (także bez kontaktu cielesnego), która zmierza do uzyskania pobudzenia seksualnego lub zaspokojenia potrzeby seksualnej przez osobę wykonującą tę czynność lub aranżującą jej wykonanie, kontakt cielesny o charakterze seksualnym niebędący lub będący obcowaniem płciowym.
6. Nie wolno:
 - d) bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej mieszkańców;
 - e) stosować kar cielesnych lub grozić ich zastosowaniem;
 - f) dotykać mieszkańców w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub

niestosowny.

7. W komunikacji z mieszkańcami należy zachować cierpliwość i szacunek, słuchać uważnie i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do wieku, możliwości intelektualnych i okoliczności. Stosowanie prostych form komunikacji wzajemnej, dostosowanych do indywidualnych możliwości psychofizycznych mieszkańca umożliwiają mu jasne wyrażenie swojej akceptacji lub sprzeciwu wobec proponowanych zajęć. Jeśli jest to zasadne, należy korzystać z alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji.
8. Mieszkańcy domu posiadają pełne informacje o swoich prawach i obowiązkach oraz możliwościach uzyskania pomocy w trudnych sytuacjach. Przekaz odbywa się w sposób zrozumiały, dostosowany do możliwości odbioru słuchaczy i weryfikowany przez doświadczonego pracownika informacją zwrotną na ile został zrozumiały przez mieszkańców i będzie mógł być wykorzystany w realnych sytuacjach poczucia braku bezpieczeństwa lub zagrożenia.
9. Niedopuszczalne jest:
 - a) stosowanie zarówno przez pracowników, jak i mieszkańców względem siebie obraźliwych lub ośmieszających określeń, zwłaszcza podkreślających stygmaty niepełnosprawności;
 - b) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie mieszkańców;
 - c) używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej;
 - d) komunikowanie się z mieszkańcami, stosując szantaż w tym emocjonalny, przekupstwo, groźby lub zastraszając ich;
 - e) krzyczenie na mieszkańca w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa jego samego lub innych osób, karanie poprzez milczenie;
 - f) faworyzowanie grupy/mieszkańca lub kierowanie się uprzedzeniami i stereotypami wyrażane werbalnie lub niewerbalnie;
 - g) ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących mieszkańców wobec osób nieuprawnionych; dotyczy to wizerunku mieszkańca, informacji o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, zdrowotnej, opiekuńczej i prawnej.
10. W celu poszanowania godności i prywatności mieszkańca należy:
 - a) wspierać podopiecznych w realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych;
 - b) gdy wymaga tego poziom ich funkcjonowania, należy unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z mieszkańcem; dotyczy to zwłaszcza pomocy w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety;
 - c) zapewnić ochronę intymności mieszkańca w trakcie czynności toaletowych poprzez stosowanie zasłon, parawanów, zamykanie drzwi, używanie rękawiczek ochronnych w sytuacjach zmiany pampersów lub pomocy higienicznej;
 - d) umożliwiać regularny kontakt osobisty lub telefoniczny z rodzicem/opiekunem (jeśli nie ma stosownego zakazu sądowego);
 - e) szanować prawo do intymności i potrzeby indywidualnego odpoczynku.

11. Niedopuszczalne jest:

- a) zobowiązanie się wobec mieszkańca do zachowania tajemnicy w sprawach dotyczących zagrożenia jego dobra;
- b) przeszukiwanie, niszczenie lub udostępnianie innym osobom własności mieszkańca bez zgody jego samego lub jego opiekunów;
- c) omawianie spraw i sytuacji mieszkańca z osobami spoza grona osób bezpośrednio sprawujących opiekę nad nim, w sposób pozwalający zidentyfikować osobę, której rozmowa dotyczy;
- d) wyręczanie lub nadzorowanie bezpośrednio mieszkańca podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych w przypadku, gdy nie wymaga tego jego poziom funkcjonowania;
- e) zamykanie na klucz drzwi podczas zajęć indywidualnych (wychowawczych, terapeutycznych lub samoobsługowych) lub realizowanie ich w innych niż wskazane pomieszczeniach.

12. Należy dążyć do tego, aby konieczne życiowo sytuacje, w których przekraczane są fizyczne granice osoby z niepełnosprawnością (przebieranie, przewijanie, toaleta, badanie i zabiegi medyczne), odbywały się w stałych, przeznaczonych do tych celów pomieszczeniach, z zabezpieczeniem intymności tej osoby.

13. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec mieszkańca, należy unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z osobą zależną. Dotyczy to zwłaszcza pomocy w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i korzystaniu z toalety. Nie należy narażać intymności mieszkańców na spojrzenia innych osób, np. podczas kąpieli, przebierania itd.

14. W sytuacji przekraczania granic fizycznych należy zapowiadać i informować osobę, jakie czynności będą wykonywane, oraz unikać nawiązywania z nią w takich sytuacjach interakcji emocjonalnej.

15. W trakcie wykonywania czynności higienicznych (przewijanie, pielęgnacja, toaleta) drzwi od pomieszczenia nie powinny być zamknięte na klucz, a intymność mieszkańców zabezpieczamy przed wzrokiem osób postronnych środkami które nie uniemożliwiają ewentualnej interwencji, np. parawan itp. Jeśli to możliwe, w czynnościach higienicznych osobie z niepełnosprawnością powinny towarzyszyć dwie osoby.

16. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z mieszkańcem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

17. Wszyscy pracownicy są zobowiązani do doceniania i poszanowania wkładu mieszkańców w podejmowane działania oraz udzielania pomocy w rozpoznawaniu i rozwijaniu ich zainteresowań na ile umożliwia to poziom ich funkcjonowania.

12. Niedopuszczalne jest bagatelizowanie osiągnięć mieszkańców oraz porównywanie ich możliwości czy wykonanych zadań, lekceważenie inicjatywy w zakresie aktywności własnej oraz umniejszanie, wyśmiewanie czy niszczenie owoców pracy mieszkańca w jego obecności.

13. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażania emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad życzliwości i wzajemnego współzycia.
14. Niedozwolone jest celowe prowokowanie u mieszkańca wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych.
15. Niedozwolone jest udostępnianie mieszkańcom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę. Wszelkie czynności seksualne pomiędzy mieszkańcem (również dorosłym, wyrażającym zgodę) a jego opiekunem, pracownikiem, wolontariuszem i każdą osobą współpracującą z placówką itp. stanowią formę karalnego nadużycia ze względu na relację nierówności stron (przewaga nad osobą z niepełnosprawnością).
16. Nie wolno utrzymywać wizerunku mieszkańca (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków mieszkańców, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych mieszkańców.
17. Nie wolno proponować mieszkańcom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani psychoaktywnych substancji, jak również używać ich na terenie domu.
18. Każde przemocowe działanie wobec mieszkańca jest niedopuszczalne. Kontakt fizyczny może być stosowany jeśli jest odpowiedzią na rzeczywiste potrzeby podopiecznego w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego mieszkańca może być nieodpowiednie wobec innego. Należy kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję mieszkańca, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość że nawet przy najlepszych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez osobę niepełnosprawną intelektualnie lub osoby trzecie.
21. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną cechują się skłonnością do emocjonalnego uzależnienia i trudnościami ze zrozumieniem zasad społecznych oraz w kontaktach z innymi osobami, mogą więc dążyć do nieadekwatnych lub niestosownych fizycznych kontaktów z dorosłymi i rówieśnikami. W takich sytuacjach należy pomóc mieszkańcowi w zrozumieniu znaczenia osobistych granic.
22. Kontakt fizyczny z mieszkańcem zależną nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. W sytuacji bycia świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub mieszkańców, należy postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
23. Specyfika pracy w domu pomocy społecznej zakłada wielość interakcji z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie, również na poziomie kontaktu fizycznego. Różne formy terapii, trening samoobsługi, wspomaganie w realizacji codziennych czynności oparte są na bezpośrednim kontakcie fizycznym. Sytuacje te są całkowicie

usprawiedliwione, a wręcz nieodzowne dla skuteczności podejmowanych działań. Rękojmą ich jednoznaczności i terapeutycznego znaczenia jest pełna samoświadomość i integracja wewnętrzna pracownika.

24. Dopuszczalne jest fizyczne przytrzymanie mieszkańca silnie wzburzonego w celu uniknięcia przez niego urazów lub w obronie bezpieczeństwa innych osób lub własnego.
25. Stosowanie przymusu bezpośredniego wobec mieszkańca możliwe jest wyłącznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim mieszkańcom i dorosłym przebywającym w placówce w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia tych osób, przy jednoczesnym wystąpieniu przesłanek wynikających z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i zgodnie z przepisami tej ustawy.
26. Zasady rozmowy z mieszkańcem w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia. Należy:
 - a) stworzyć odpowiednie warunki do rozmowy, rozmowa powinna odbyć się w miejscu, w którym mieszkaniec będzie czuł się bezpiecznie;
 - b) wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się mieszkańcowi wierzy;
 - c) zapewnić mieszkańca, że dobrze uczynił, podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
 - d) wyjaśniać mieszkańcowi, że nie jest winny zaistniałej sytuacji;
 - e) jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać ją;
 - f) używać języka zrozumiałego dla osoby niepełnosprawnej;
 - g) unikać naprowadzania mieszkańca na odpowiedzi, które chciałoby się usłyszeć;
 - h) odpowiednio poinformować podopiecznego, że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo i że nie jest winny, temu co się stało;
 - i) nie należy przesadzać w reakcjach, lecz zachować profesjonalny dystans przy jednoczesnej empatii.

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ OCHRONY MIESZKAŃCÓW
I ZOBOWIĄZANIU DO JEJ PRZESTRZEGANIA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisana/y, oświadczam, że:

1. Zapoznałam/zapoznałem się z treścią dokumentu pn. „Standardy ochrony mieszkańców” obowiązującego w *Domu Pomocy Społecznej w Lubaczowie* i zobowiązuje się do przestrzegania go.
2. Oświadczam*, że składając ww. oświadczenie, jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....

miejsce, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

* dotyczy osób pełnoletnich

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

**WYKAZ NUMERÓW ORAZ INSTYTUCJI POMAGAJĄCYCH I
WSPIERAJĄCYCH W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH**

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02 (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18:00-22:00 można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18:00-22:00 w języku rosyjskim.

Dyżur prawny tel. 22 666 28 50 (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17:00-21:00) oraz tel. 800 12 00 02 (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18:00-22:00).

Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez SKYPE: pogotowie.niebieska.linia ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.

Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900 przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną oraz umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych i w języku migowym.

Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226 (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach 9:30-15:30, od godz. 15:30-9:30 włączony jest automat).

Sąd Rejonowy w Lubaczowie

ul. Mickiewicza 24, 37-600 Lubaczów
Centrala: +48 16 632 50 64

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Ul. Kard. S. Wyszyńskiego 4

37-600 Lubaczów

tel. /fax 16 632 90 45

kom. 669 804 700

e-mail: biuro@mops.lubaczow.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Piłsudskiego 8

37-600 Lubaczów

tel. +48 16 736 20 87

e-mail: pcpr@lubaczow.powiat.pl

MONITORING STANDARDÓW OCHRONY MIESZKAŃCÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW

	tak	nie
Czy wiesz, na czym polegają standardy ochrony małoletnich?		
Czy znasz standardy ochrony mieszkańców przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
Czy zapoznałeś się z dokumentem pt. Standardy ochrony mieszkańców przed krzywdzeniem?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia mieszkańców?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia mieszkańców?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach ochrony mieszkańców przed krzywdzeniem przez innego pracownika? Jeśli tak, czy i jaka była Twoja reakcja:		
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony mieszkańców przed krzywdzeniem? Jeśli tak, proszę je wypisać:		
Czy brałeś udział w szkoleniach z zakresu rozpoznawania czynników ryzyka, zagrożenia dobra mieszkańca oraz symptomów krzywdzenia mieszkańca?		
Czy w przypadku pojawienia się w placówce podejrzenia krzywdzenia mieszkańca zostały zachowane procedury zamieszczone w standardach?		

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA MIESZKAŃCÓW

LP.	ODPOWIEDZ NA PONIŻSZE PYTANIA	TAK	NIE
1.	Czy znasz standardy ochrony mieszkańców obowiązujące w naszym Domu?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy znalazł się ktoś, kto pomógł Ci i udzielił pomocy?		
4.	Czy byłeś/byłaś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej tabeli jak zareagowałeś/zareagowałaś?)		
4.	Czy w Twoim otoczeniu istnieje problem przemocy lub agresji?		

ZAŁĄCZNIK 7

OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PREWENCJĘ W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W LUBACZOWIE

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony mieszkańców:

1. Odpowiada za wdrożenie w Domu standardów ochrony mieszkańców;
2. Przyjmuje zgłoszenie o możliwości popełnienia przestępstwa osobiście lub informację o zgłoszeniu takiego zdarzenia od innej wyznaczonej osoby;
3. Monitoruje i kontroluje przebieg działań podejmowanych w placówce;
4. Zgłasza podejrzenie popełnienia przestępstwa odpowiednim organom państwowym;
5. Monitoruje postępowanie i kroki czynione przez organy państwowe w danej sprawie;
6. Prowadzi dokumentację dotyczącą udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
7. Posiada niezbędną wiedzę obejmującą następujące zagadnienia:
 - a) rozpoznanie symptomów krzywdzenia nieletnich;
 - b) procedury interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia;
 - c) odpowiedzialność prawna pracowników placówki zobowiązanych do podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia mieszkańców;
 - d) stosowanie procedury „Niebieskie Karty”;

- e) przepisy prawa regulujące ochronę i bezpieczeństwo nieletnich;
- f) wewnętrzne procedury instytucji w zakresie ochrony i bezpieczeństwa nieletnich.
- g) organizuje, nie rzadziej niż raz na rok lub według potrzeb szkolenia personelu z ww. zagadnień;
- h) organizuje szkolenia wstępne dla osób nowo zatrudnionych;
- i) zapoznaje pracowników ze standardami ochrony mieszkańców oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony nieletnich obowiązującymi w placówce.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za Internet:

1. Zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;
2. Upowszechnianie wśród mieszkańców wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwej postawy wobec zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych;
3. Przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na urządzeniach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści takie jak:
 - a) obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne bądź śmierć;
 - b) nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia;
 - c) dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść;
 - d) pornograficzne;
 - e) *fake newsy*, *patostreamy*;
5. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o mieszkańcu który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrektorowi, który, uwzględniając możliwości percepcyjne tej osoby, przeprowadza z nią rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy uzyska informacje, że mieszkaniec doświadcza przemocy podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za interwencję:

1. Przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy wobec mieszkańca;
2. Zgłasza sprawę dyrektorowi i z nim koordynuje podejmowane działania;
3. Współpracuje z osobami udzielającymi pomocy mieszkańcowi mającymi wiedzę o krzywdzie;
4. Zabezpiecza dowody, ale nie przeprowadza dochodzenia, gdyż to należy do zadań odpowiednich służb państwowych;
5. Koordynuje na terenie placówki wsparcie mieszkańca i jego rodziny, monitoruje sytuację podopiecznego, dbając jednocześnie o zapewnienie poufności;

6. Informuje rodziców/opiekunów o podjętych działaniach na rzecz mieszkańca;
7. Uruchamia procedurę „Niebieskie Karty”, jeśli istnieje podejrzenie przemocy w rodzinie;
8. Dokumentuje przebieg podjętych działań.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za udzielenie wsparcia mieszkańcowi po ujawnieniu krzywdzenia

1. W sytuacji podejrzenia przemocy wobec mieszkańca udziela mu bezpośredniej pomocy, podejmując kroki chroniące przed dalszym krzywdzeniem;
2. Współpracuje ze specjalistami z poradni specjalistycznych, gdzie uzyskuje wsparcie dla podopiecznego;
3. W przypadku przemocy rówieśniczej podejmuje interwencję również wobec sprawcy przemocy, współpracuje z osobami sprawującymi bezpośrednio opiekę nad uczestnikami zdarzenia w celu zastosowania odpowiednich środków wychowawczych uwzględniając możliwości rozwojowe;
4. Systematycznie monitoruje sytuację mieszkańca, obserwując ewentualne zmiany jego zachowania i zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji.

Obowiązki pielęgniarki:

1. W sytuacji podejrzenia przemocy wobec mieszkańca udziela mu bezpośredniej pomocy, podejmując działania chroniące przed dalszym krzywdzeniem oraz, jeśli jest taka potrzeba, organizuje pomoc medyczną;
2. Jeśli zauważy na ciele objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie mieszkańca i niezwłocznie informuje dyrektora o swoich podejrzeniach lub otrzymanym zgłoszeniu.

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka		
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis podjętych działań	Data	Działanie
5. Spotkania z opiekunami dziecka	Data	Opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ul style="list-style-type: none"> - Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. - Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny. - Inny rodzaj interwencji. Jaki? 	
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informację o wynikach/ działaniach rodziców	Data	Działanie

.....

podpis

WZÓR WNIOSKU O WGLĄD W SYTUACJĘ OSOBY UBEZWŁASNOWOLNIONEJ

.....
miejsowość, data

Sąd Rejonowy w
Wydział Rodzinny Nieletnich
adres sądu

Wnioskodawca:

imię i nazwisko osoby zgłaszającej

adres osoby zgłaszającej

Uczestnicy postępowania:

imiona i nazwiska prawnego opiekuna

adres zamieszkania

Dane osoby ubezwłasnowolnionej:

imię i nazwisko

Wniosek o wgląd w sytuację osoby ubezwłasnowolnionej

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację osoby ubezwłasnowolnionej (*imię i nazwisko, adres zamieszkania*) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

Tutaj należy opisać niepokojące sytuacje, co sprawiło, że zdecydowaliśmy się na podjęcie interwencji, dlaczego uważamy, że dobro osoby jest zagrożone.

Można zamieścić informacje o osobach, które były/są świadkami niepokojących zdarzeń.

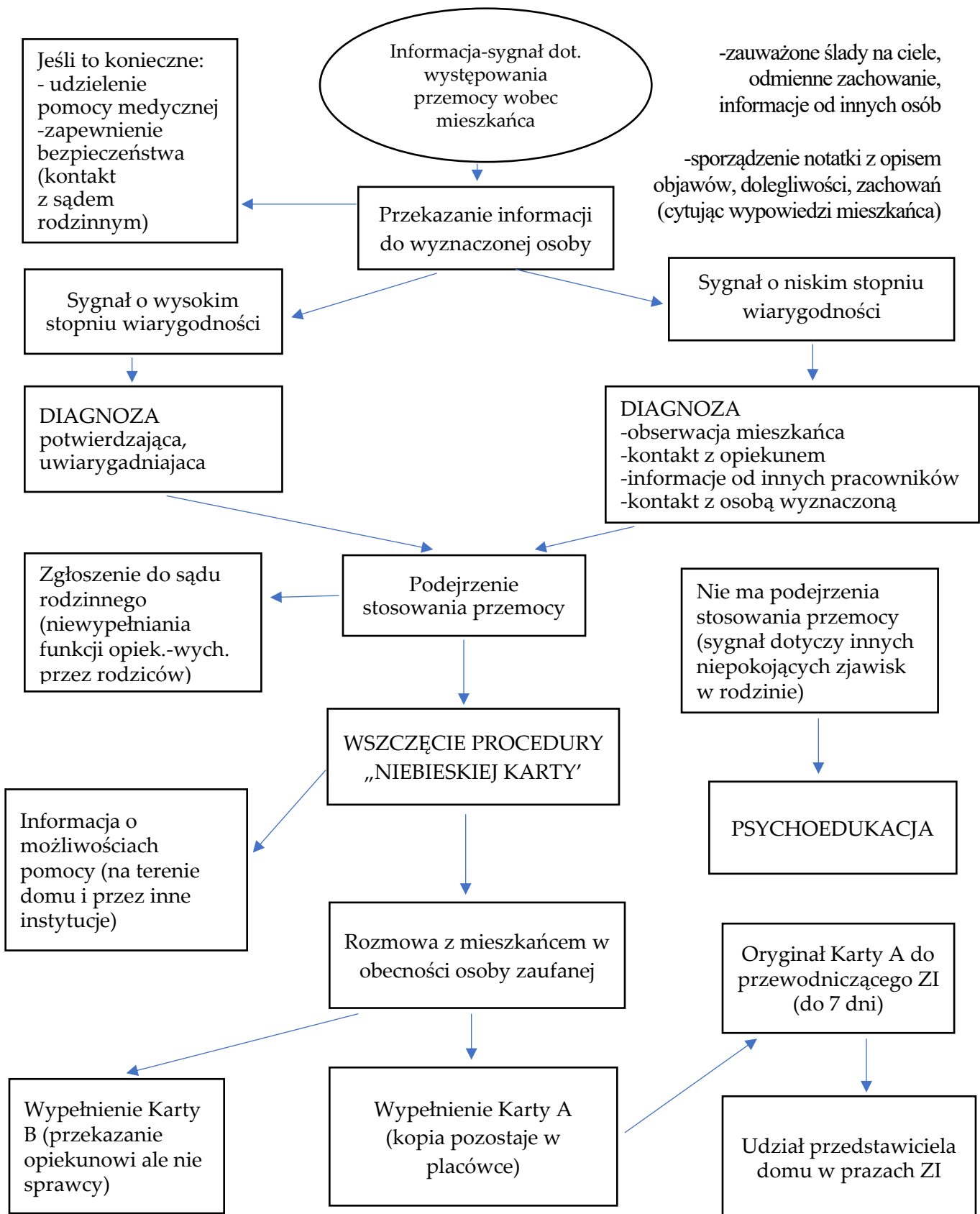
W związku z powyższym, wnoszę o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu zabezpieczenia dobra osoby ubezwłasnowolnionej.

.....

podpis składającego wniosek

Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania mieszkańca

PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

.....
miejsowość, data

.....
imię i nazwisko osoby zgłaszającej/
lub nazwa instytucji

.....
adres

Prokuratura Rejonowa w

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
..... na szkodę małoletniego (*imię i nazwisko, data urodzenia*)
..... przez (*imię i nazwisko domniemanego sprawcy*)

Uzasadnienie

W trakcie wykonywania przez (*imię i nazwisko pracownika/wolontariusza*)

..... czynności służbowych – wobec małoletniego
(*imię i nazwisko*), osoba ujawniła niepokojące treści dotyczące relacji
z

Dalszy opis podejrzenia popełnienia przestępstwa

.....
.....
.....

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniego wnoszę o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

Osobą mogącą udzielić więcej informacji jest (*imię, nazwisko, telefon, adres do korespondencji*)

.....
podpis osoby upoważnionej

Zawiadomienie należy złożyć do Prokuratury Rejonowej właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.

OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

.....

miejsowość data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]

§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.